

ZAKON

O DEVIZNOM POSLOVANJU

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se:

- 1) plaćanja, naplaćivanja i prenosi između rezidenata i nerezidenata u stranim sredstvima plaćanja i u dinarima;
- 2) plaćanja, naplaćivanja i prenosi između rezidenata u stranim sredstvima plaćanja;
- 3) kupovina i prodaja sredstava plaćanja između rezidenata i nerezidenata, kao i kupovina i prodaja stranih sredstava plaćanja između rezidenata;
- 4) jednostrani prenosi sredstava plaćanja iz Republike Srbije (u daljem tekstu: Republika) i u Republiku koji nemaju obeležja izvršenja posla između rezidenata i nerezidenata;
- 5) tekući i depozitni računi rezidenata u inostranstvu i rezidenata i nerezidenata u Republici;
- 6) kreditni poslovi u Republici, i to između banaka i rezidenata u devizama i između banaka i nerezidenata u dinarima, kao i kreditni poslovi sa inostranstvom.

Ovim zakonom obrazuje se Devizni inspektorat kao organ uprave u sastavu ministarstva nadležnog za poslove finansija i utvrđuju njegova nadležnost i organizacija.

II. DEFINICIJE POJMOVA

Član 2.

U smislu ovog zakona:

(1) Rezidenti su:

- 1) pravno lice koje je registrovano i ima sedište u Republici;
- 2) preduzetnik – fizičko lice koje je registrovano u Republici i koje radi sticanja dobiti, u vidu zanimanja, obavlja zakonom dozvoljenu delatnost;
- 3) ogranak stranog pravnog lica upisan u registar kod nadležnog organa u Republici;
- 4) fizičko lice koje ima prebivalište u Republici, osim fizičkog lica koje ima boravak u inostranstvu duži od godinu dana;
- 5) fizičko lice – strani državljanin koji na osnovu dozvole za boravak, odnosno radne vize boravi u Republici duže od godinu dana;

6) državni organ i organizacija, korisnici budžetskih sredstava Republike, korisnici sredstava organizacija obaveznog socijalnog osiguranja i korisnici budžetskih sredstava lokalne vlasti;

7) diplomatsko, konzularno i drugo predstavništvo u inostranstvu koje se finansira iz budžeta Republike i domaći državljani zaposleni u tim predstavništvima, kao i članovi njihovih porodica.

(2) **Nerezidenti** su sva lica koja nisu navedena u tački (1) ovog člana.

(3) **Banka** je akcionarsko društvo sa sedištem u Republici, koje ima dozvolu za rad Narodne banke Srbije i obavlja depozitne poslove i kreditne poslove a može obavljati i druge poslove u skladu sa zakonom.

Pod bankom, u smislu ovog zakona, smatra se i banka koja ima ovlašćenje Narodne banke Srbije za obavljanje poslova platnog prometa i kreditnih poslova sa inostranstvom.

(4) **Sredstva plaćanja** su dinar i strana sredstva plaćanja.

(5) **Strana sredstva plaćanja** su:

- 1) devize - potraživanja u inostranstvu koja glase na stranu valutu;
- 2) efektivni strani novac – potraživanja u gotovini, odnosno papirni ili kovani novac koji glasi na stranu valutu.

(6) **Instrumenti plaćanja** su: čekovi, menice, akreditivi, doznake, platne kartice i drugi instrumenti plaćanja – potraživanja od izdavaoca - nerezidenta, koja glase na stranu valutu i mogu se unovčiti u stranu valutu.

(7) **Hartije od vrednosti** su hartije od vrednosti određene zakonom koji uređuje tržište hartija od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata.

(8) **Domaće hartije od vrednosti** su hartije od vrednosti koje emituje rezident na domaćem i stranom tržištu, a mogu glasiti i na stranu valutu ako je to propisano posebnim zakonom.

(9) **Strane hartije od vrednosti** su hartije od vrednosti koje emituje nerezident i koje glase na stranu valutu.

(10) **Dugoročne hartije od vrednosti** su dužničke hartije od vrednosti, sa rokom dospeća dužim od jedne godine.

(11) **Kratkoročne hartije od vrednosti** su dužničke hartije od vrednosti, sa rokom dospeća do godinu dana.

(12) **Finansijski derivati** su finansijski instrumenti u smislu zakona koji uređuje tržište hartija od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata.

(13) **Devizno tržište** je tržište na kome se kupuju i prodaju devize i efektivni strani novac.

(14) **Menjački poslovi** su poslovi kupovine od fizičkih lica i prodaje tim licima efektivnog stranog novca i čekova koji glase na stranu valutu.

(15) **Tekući poslovi** su poslovi zaključeni između rezidenata i nerezidenata čija namena nije prenos kapitala.

(16) **Kapitalni poslovi** su poslovi između rezidenata i nerezidenata čija je namena prenos kapitala.

Kapitalni poslovi iz stava 1. ove tačke su:

- direktne investicije,
- ulaganja u nekretnine,
- poslovi sa hartijama od vrednosti,
- poslovi sa investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima,
- kreditni poslovi,
- depozitni poslovi,
- poslovi po osnovu ugovora o osiguranju u skladu sa zakonom koji uređuje osiguranje,
- jednostrani prenos sredstava plaćanja (lični i fizički).

(17) Direktne investicije su ulaganja rezidenta u inostranstvu i nerezidenta u Republici u pravno lice sa ciljem da se uključi u upravljanje poslovima tog pravnog lica.

Pod ulaganjem u smislu stava 1. ove tačke smatra se: osnivanje pravnog lica, ogranka ili predstavništva, kupovina udela ili akcija u kapitalu pravnog lica, dokapitalizacija pravnog lica kao i svaki drugi oblik ulaganja kojim ulagač stiče najmanje 10% učešća u osnovnom kapitalu, odnosno najmanje 10% glasačkih prava, u roku ne dužem od godinu dana od dana prvog ulaganja u to pravno lice u slučaju sukcesivnih ulaganja (radi dostizanja praga od 10%).

Pod ulaganjem u smislu stava 1. ove tačke smatraju se i krediti sa rokom dospeća od pet godina ili dužim ukoliko imaju prirodu podređenog potraživanja (subordinirani krediti).

(18) Poslovi sa hartijama od vrednosti su poslovi sa dugoročnim i kratkoročnim hartijama od vrednosti, vlasničkim hartijama od vrednosti i finansijskim derivatima.

(19) Kreditni poslovi su kreditni poslovi u Republici i kreditni poslovi sa inostranstvom.

(20) Kreditni poslovi u Republici su poslovi kojima banka odobrava:

- rezidentu kredit u devizama i
- nerezidentu kredit u dinarima.

(21) Kreditni poslovi sa inostranstvom su krediti i zajmovi između rezidenta i nerezidenta zaključeni u devizama.

Kreditni poslovi između:

- banke i nerezidenta, kojima banka uzima od nerezidenta kredit, odnosno daje nerezidentu kredit i
- rezidenta i strane banke, kojima rezident uzima kredit.

Zajmovi su poslovi između rezidenta i nerezidenta, kojima rezident uzima od nerezidenta ili daje nerezidentu zajam.

Kreditni poslovi iz st. 1. do 3. ove tačke obuhvataju naročito:

- komercijalne kredite,
- robne kredite,
- finansijske kredite,
- kratkoročne oročene bankarske depozite,
- kratkoročne bankarske kreditne linije.

Kreditnim poslovima sa inostranstvom smatraju se i:

- bankarske garancije, koje banke daju u korist nerezidenta po kreditnim poslovima sa inostranstvom i kreditnim poslovima između dva nerezidenta u inostranstvu i
- jemstva i druga sredstva obezbeđenja koja u skladu sa ovim zakonom rezidenti - pravna lica daju u korist nerezidenta – kreditora po kreditnim poslovima sa inostranstvom i kreditnim poslovima između dva nerezidenta u inostranstvu.

(22) *Depozitni poslovi*, u smislu ovog zakona, jesu poslovi na osnovu ugovora o depozitu između nerezidenta i banke, kao i između rezidenta i banke u inostranstvu.

(23) *Poslovi po osnovu ugovora o osiguranju* obuhvataju plaćanja premija i osiguranih iznosa na osnovu ugovora između osiguravajućeg društva – nerezidenta i rezidenta kao osiguranika kao i između osiguravajućeg društva – rezidenta i nerezidenta kao osiguranika, u skladu sa zakonom koji uređuje osiguranje.

(24) *Valutna klauzula* je ugovaranje vrednosti obaveze u devizama (valuta obaveze) u Republici s tim što se plaćanje i naplaćivanje po tim ugovorima vrši u dinarima (valuta isplate).

(25) *Lični prenos sredstava plaćanja* je prenos sredstva iz Republike u inostranstvo ili iz inostranstva u Republiku koji se ne zasniva na izvršenju posla - vrši se između rezidenta fizičkog lica i nerezidenta, uključuje poklone i pomoć, nasledstva, rente, podmirenje duga useljenika i sredstava koja iznose iseljenici.

(26) *Fizički prenos sredstava plaćanja* je svaki prenos gotovine u dinarima, kao i prenos efektivnog stranog novca i hartija od vrednosti iz Republike i u Republiku.

III. TEKUĆI POSLOVI

Član 3.

Plaćanje, naplaćivanje i prenos po tekućim poslovima između rezidenata i nerezidenata vrši se slobodno, u skladu sa ovim zakonom.

Plaćanja i prenosi po osnovu tekućih poslova obuhvataju, bez ograničenja:

1) plaćanja po osnovu spoljnotrgovinskih poslova i po drugim tekućim poslovima sa inostranstvom u smislu zakona koji uređuje spoljnotrgovinsko poslovanje;

2) plaćanja po osnovu otplate dela glavnice i kamata na kredite;

3) povraćaj sredstava uložениh u investicije, kao i prenos u inostranstvo i unos dobiti po osnovu direktnih investicija;

4) prenose u korist fizičkih lica po osnovu: penzija, invalidnina i ostalih socijalnih primanja, prenose po osnovu poreza i taksi, međudržavne saradnje, likvidiranih šteta po osnovu ugovora o osiguranju, prenose po osnovu pravnosnažnih i izvršnih odluka, prenose po osnovu dobitaka u igrama na sreću, naknada za

koncesije, članarina i kazni (penala) i druge prenose, kao i prenose po osnovu iznosa troškova potrebnih za izdržavanja porodice.

Član 4.

Rezident sredstva plaćanja po osnovu izvoza robe ili usluge, unosi u Republiku u roku do 180 dana od dana izvoznog carinjenja robe, odnosno od dana izvršenja usluge.

Posao izvoza robe ili usluge sa ugovorenim rokom naplate dužim od 180 dana od dana izvoznog carinjenja robe, odnosno od dana izvršenja usluge, kao i posao izvoza robe ili usluge koji nije naplaćen u roku iz stava 1. ovog člana, smatra se kreditnim poslom sa inostranstvom.

Rezident sredstva plaćanja ostvarena po osnovu prodaje plaćene robe koja se nalazi u inostranstvu i neposredno isporučuje u inostranstvo, unosi u Republiku u roku do 180 dana od dana izvršenog plaćanja.

Narodna banka Srbije na predlog ministarstva nadležnog za poslove finansija propisuje uslove i način evidentiranja poslova iz stava 2. ovog člana.

Član 5.

Rezident unapred plaćenu robu ili uslugu uvozi u Republiku u roku do 180 dana od dana izvršenog plaćanja robe ili usluge.

Rezident koji ne uveze robu ili uslugu u roku iz stava 1. ovog člana vrši povraćaj unapred plaćenog iznosa odmah, a najkasnije u roku od pet dana od dana isteka roka iz stava 1. ovog člana.

Posao uvoza unapred plaćene robe ili usluge sa ugovorenim rokom uvoza dužim od 180 dana od dana izvršenog plaćanja smatra se kreditnim poslom sa inostranstvom.

Narodna banka Srbije na predlog ministarstva nadležnog za poslove finansija propisuje uslove i način evidentiranja poslova iz stava 3. ovog člana.

Član 6.

Rezident - pravno lice može realizovan posao izvoza robe i usluga izuzetno naplatiti realizovanim uvozom robe i usluga samo pod uslovima i na način koji propiše Vlada.

Član 7.

Banke, odnosno rezidenti, osim rezidenata-fizičkih lica, mogu kupovati ili prodavati, odnosno platiti ili naplatiti potraživanja i dugovanja koja su nastala po spoljnotrgovinskim poslovima rezidenata.

Poslovi iz stava 1. ovog člana mogu se vršiti samo na osnovu ugovora, zaključenog u pismenoj formi između svih učesnika u poslu.

Banke su dužne da o poslovima iz stava 1. ovog člana izveste Narodnu banku Srbije na način i u rokovima koje ona propiše.

Vlada propisuje rezidentima bliže uslove, način obavljanja i izveštavanja Deviznog inspektorata o poslovima iz stava 1. ovog člana.

Nerezidenti mogu kupovati potraživanja i dugovanja po osnovu spoljnotrgovinskih poslova samo pod uslovima i na način koje propiše Vlada.

Član 8.

Rezident ne može izvršiti naplatu, plaćanje ili izdati nalog za plaćanje, odnosno izvršiti prenos nerezidentu, na osnovu ugovora u kojem nije navedena stvarna cena ili na osnovu neistinite isprave.

Član 9.

Dobit ostvarenu u inostranstvu po osnovu izvođenja investicionih radova kao i devize koje je, u skladu s garantnim rokovima, naručilac investicionih radova zadržao kao garanciju za ispravnost izvršenih radova, rezident unosi u zemlju po završetku izvođenja investicionih radova, odnosno isteku garantnog roka.

Rezident o dobiti koju ostvari obavljanjem privredne delatnosti u inostranstvu izveštava Devizni inspektorat.

Vlada propisuje bliže uslove, rokove i način izveštavanja iz ovog člana.

IV. KAPITALNI POSLOVI

Član 10.

Plaćanje, naplaćivanje i prenos po kapitalnim poslovima između rezidenata i nerezidenata vrše se slobodno, osim ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

1. Direktne investicije rezidenata i nerezidenata

Član 11.

Plaćanje i prenos kapitala po osnovu direktnih investicija rezidenata - pravnih lica, preduzetnika i fizičkih lica u inostranstvo vrši se slobodno, u skladu sa zakonom koji uređuje spoljnotrgovinsko poslovanje.

Plaćanje i prenos kapitala po osnovu direktnih investicija nerezidenata u Republici vrši se slobodno, u skladu sa zakonom koji uređuje strana ulaganja.

2. Ulaganja u nepokretnosti

Član 12.

Plaćanje radi sticanja svojine na nepokretnostima rezidenta u inostranstvu i nerezidenata u Republici vrši se slobodno, u skladu sa zakonom koji uređuje svojinsko pravne odnose.

Narodna banka Srbije propisuje rokove i način izveštavanja o poslovima iz ovog člana.

3. Poslovi sa hartijama od vrednosti

Član 13.

Rezidenti – pravna lica, preduzetnici i fizička lica mogu vršiti plaćanje radi kupovine u inostranstvu vlasničkih hartija od vrednosti koje nisu direktne investicije, kao i dužničkih dugoročnih hartija od vrednosti čiji su izdavaoci države članice OECD i međunarodne finansijske organizacije.

Rezidenti iz stava 1. ovog člana mogu vršiti plaćanje radi kupovine i drugih dužničkih dugoročnih hartija od vrednosti u inostranstvu čiji stepen rizika (rejting) i zemlju izdavaoca može propisati Narodna banka Srbije.

Rezidenti mogu vršiti plaćanje radi kupovine domaćih hartija od vrednosti koje glase na stranu valutu, a izdaju se u inostranstvu.

Narodna banka Srbije propisuje uslove, rokove i način izveštavanja o poslovima iz ovog člana.

Član 14.

Nerezidenti mogu vršiti plaćanje radi kupovine u Republici dugoročnih dužničkih kao i vlasničkih hartija od vrednosti, u skladu sa zakonom koji uređuje tržište hartija od vrednosti.

Narodna banka Srbije propisuje rokove i način izveštavanja o poslovima iz stava 1. ovog člana.

Član 15.

Plaćanje radi kupovine stranih kratkoročnih hartija od vrednosti na stranom i domaćem tržištu vrši Narodna banka Srbije, a banke -pod uslovima i na način koji propiše Narodna banka Srbije.

Rezidenti, osim rezidenata iz stava 1. ovog člana, ne mogu vršiti plaćanja radi kupovine inostranih kratkoročnih hartija od vrednosti.

Nerezidenti ne mogu vršiti plaćanja radi kupovine domaćih kratkoročnih hartija od vrednosti.

4. Poslovi sa finansijskim derivatima

Član 16.

Plaćanje radi kupovine finansijskih derivata na organizovanom tržištu u inostranstvu mogu vršiti Narodna banka Srbije i banke.

Narodna banka Srbije propisuje bankama uslove za vršenje poslova iz stava 1. ovog člana kao i način izveštavanja.

Rezidenti, osim rezidenata iz stava 1. ovog člana, mogu vršiti plaćanje radi kupovine finansijskih derivata u inostranstvu, pod uslovima i na način koji propiše Narodna banka Srbije.

Plaćanje radi kupovine finansijskih derivata u Republici nerezidenti mogu vršiti samo pod uslovima koje propiše Narodna banka Srbije.

5. Poslovi sa investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima

Član 17.

Rezidenti - društva za upravljanje investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima mogu da vrše plaćanja radi ulaganja u inostranstvo, u skladu sa odredbama zakona koji uređuju poslove sa investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima.

Nerezidenti mogu vršiti plaćanje radi ulaganja u investicione fondove i dobrovoljne penzijske fondove u Republici u skladu sa odredbama zakona koji uređuju poslove sa investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima.

6. Kreditni poslovi sa inostranstvom

Član 18.

Kreditni poslovi iz člana 2. tačke (17) stav 3. i tačke (21) st. 4. i 5, kao i iz čl. 4. i 5. ovog zakona zaključuju se u pismenom obliku.

Banke mogu zaključivati kreditne poslove sa inostranstvom u svoje ime i za svoj račun, u svoje ime i za tuđ račun i u tuđe ime i za tuđ račun.

Rezidenti – pravna lica mogu uzimati kredite iz inostranstva u svoje ime i za svoj račun, a rezidenti - pravna lica koja se smatraju povezanim društvima u skladu sa propisom koji uređuje osnivanje privrednih društava i u svoje ime i za tuđ račun.

Rezidenti – pravna lica mogu u svoje ime i za svoj račun odobravati nerezidentima komercijalne i robne kredite, kredite iz čl. 4. i 5. ovog zakona, kao i finansijske kredite pod uslovima iz člana 23. stav 1. ovog zakona.

Rezidenti – preduzetnici mogu u svoje ime i za svoj račun uzimati kredite iz inostranstva, a odobravati nerezidentu komercijalne i robne kredite, kao i kredite iz čl. 4. i 5. ovog zakona.

Kreditne poslove sa inostranstvom ne mogu zaključivati rezident – fizičko lice koje nije preduzetnik i rezident – ogranak stranog pravnog lica.

Član 19.

Za izvršavanje obaveza iz zaključenog ugovora o kreditnom poslu sa inostranstvom odgovoran je rezident koji zaključi ugovor, kao i rezident po čijem ovlašćenju i za čiji račun je ugovor zaključen, odnosno banka i rezident - pravno lice koje od tog rezidenta kupi potraživanje, odnosno preuzme dug prema nerezidentu po osnovu kreditnog posla sa inostranstvom.

Republika i Narodna banka Srbije ne garantuju za izvršenje obaveza po kreditnom poslu sa inostranstvom, osim u slučajevima predviđenim zakonom.

Ugovor o kreditnom poslu sa inostranstvom je ništav ako je zaključen suprotno odredbama stava 2. ovog člana.

Član 20.

Banka, kao i rezident – pravno lice mogu kupovati od rezidenta potraživanje po osnovu kredita odobrenog nerezidentu, kao i preuzimati dug rezidenta prema nerezidentu po osnovu kreditnog posla sa inostranstvom.

Poslovi iz stava 1. ovog člana mogu se vršiti samo na osnovu ugovora zaključenog u pismenoj formi između svih učesnika u poslu.

Nerezidenti mogu od rezidenata kupovati potraživanja i dugovanja po osnovu kreditnih poslova sa inostranstvom samo pod uslovima i na način koji propiše Narodna banka Srbije.

Član 21.

Finansijski krediti uzeti iz inostranstva mogu se koristiti za plaćanje uvoza robe i usluga i finansiranje izvođenja investicionih radova u inostranstvu, koje rezidenti zaključuju u okviru obavljanja svoje delatnosti, kao i za otplatu ranije korišćenih kredita iz inostranstva (refinansiranje).

Rezidenti mogu finansijske kredite iz inostranstva uzimati i za druge namene na način i pod uslovima koje utvrdi Narodna banka Srbije.

Član 22.

Narodna banka Srbije može utvrditi obim i uslove pod kojima banke mogu da uzmu kratkoročne oročene bankarske depozite i kratkoročne bankarske kreditne linije od stranih banaka.

Član 23.

Rezidenti – pravna lica mogu nerezidentima odobravati finansijske kredite iz dobiti koju rezidenti ostvare poslovanjem u inostranstvu i to pod uslovom da je nerezident – dužnik po kreditnom poslu u većinskom vlasništvu rezidenta.

Pod uslovima iz stava 1. ovog člana rezidenti – pravna lica mogu davati i jemstva po kreditnim poslovima između dva nerezidenta u inostranstvu.

Pri obavljanju kreditnih poslova sa inostranstvom iz st. 1. i 2. ovog člana, rezident - pravno lice dužno je da ugovori i od nerezidenta pribavi instrumente obezbeđenja naplate.

Odredba stava 3. ovog člana primenjuje se i na banku koja odobrava kredit stranom licu ili daje bankarsku garanciju po kreditnom poslu između dva nerezidenta u inostranstvu.

Narodna banka Srbije može da propiše način i uslove pod kojima banke i rezidenti – pravna lica mogu odobravati finansijske kredite nerezidentima i

davati bankarske garancije i jemstva po kreditnim poslovima između dva nerezidenta u inostranstvu.

Član 24.

Narodna banka Srbije propisuje način, rokove i obrasce za evidentiranje kreditnih poslova sa inostranstvom.

Kreditiranje u devizama između rezidenata u Republici

Član 25.

Banka može rezidentu - pravnom licu i preduzetniku odobriti kredit u devizama za plaćanje uvoza robe i usluga iz inostranstva.

Banka može rezidentu – fizičkom licu odobriti kredit u devizama radi kupovine nepokretnosti u zemlji.

Kreditiranje u dinarima između rezidenata i nerezidenata u Republici

Član 26.

Banka može odobriti nerezidentu kredit u dinarima u Republici, na način i pod uslovima koje propiše Narodna banka Srbije.

7. Depozitni poslovi

Depozitni poslovi rezidenata u inostranstvu

Član 27.

Banka, bez ograničenja, drži devize i na računima kod banaka u inostranstvu.

Rezidenti mogu držati devize na računu kod banke u inostranstvu pod uslovima i na način koji propiše Narodna banka Srbije.

Depozitni poslovi nerezidenata u Republici

Član 28.

Nerezident može na računu kod banke držati devize i dinare bez ograničenja, u skladu sa ovim zakonom.

Narodna banka Srbije propisuje uslove pod kojima banke mogu da otvaraju račune nerezidentima i način vođenja tih računa.

Prenos sredstava sa računa u inostranstvo

Član 29.

Nerezident, kao i rezident - ogranak stranog pravnog lica koji posluje preko nerezidentnog računa vrši prenos sa tog računa u inostranstvo pod uslovom da je prethodno izmirio poreske obaveze iz tog posla prema Republici.

Prenos sredstava u inostranstvo sa štednog deviznog i dinarskog računa nerezidenta kod banke vrši se slobodno.

Strana banka koja drži sredstva na korespodentnom računu kod banke u Republici ne podleže obavezi iz stava 1. ovog člana.

8. Plaćanja po osnovu ugovora o osiguranju

Član 30.

Rezidenti - društva za osiguranje mogu da vrše plaćanja radi deponovanja i ulaganja u inostranstvo, u skladu sa odredbama zakona koji uređuje poslove osiguranja .

Rezident može plaćati premije osiguranja na osnovu ugovora o osiguranju koji je zaključen sa nerezidentom - osiguravajućim društvom, pod uslovom da je takav ugovor dozvoljen zakonom koji uređuje poslove osiguranja.

9. Jednostrani prenosi sredstava plaćanja – lični i fizički prenosi

Član 31.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove za lične i fizičke prenose sredstava plaćanja u inostranstvo i iz inostranstva.

V. PLATNI PROMET

Član 32.

Platni promet sa inostranstvom obavlja se u devizama i u dinarima preko banke.

Rezidenti iz člana 36. ovog zakona, platni promet sa inostranstvom obavljaju preko Narodne banke Srbije.

Banka može vršiti platni promet po kreditnim poslovima sa inostranstvom, osim poslova iz člana 2. tačka (21) stav 4. alineja 4, samo na osnovu potvrde Narodne banke Srbije da je taj kreditni posao evidentiran u skladu sa propisom donetim na osnovu člana 24. ovog zakona.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način obavljanja platnog prometa sa inostranstvom po tekućim i kapitalnim poslovima.

Član 33.

Rezident može izvršiti naplatu, odnosno plaćanje i drugom nerezidentu, a ne nerezidentu kome duguje, odnosno od koga potražuje, po tekućem ili kapitalnom poslu, pod uslovom da je taj posao dozvoljen ovim zakonom.

Poslovi iz stava 1. ovog člana mogu se vršiti samo na osnovu ugovora zaključenog u pismenoj formi, između svih učesnika u poslu.

Banke o poslovima iz stava 1. ovog člana dužne su da izveste Narodnu banku Srbije, na način i u rokovima koje ona propiše, a rezidenti- Devizni inspektorat pod uslovima, na način i u rokovima koje propiše Vlada.

Član 34.

Rezidenti i nerezidenti koriste devize za plaćanje inostranstvu, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Plaćanje, naplaćivanje i prenos između rezidenata i između rezidenata i nerezidenata u Republici vrše se u dinarima.

Dozvoljeno je ugovaranje u devizama u Republici s tim što se plaćanje i naplaćivanje po tim ugovorima vrši u dinarima.

Izuzetno od odredbe stava 2. ovog člana, plaćanje, naplaćivanje i prenos sredstava u Republici mogu se vršiti i u devizama po osnovu:

- 1) deviznog kreditiranja u zemlji za namene iz člana 25. ovog zakona;
- 2) uplate depozita kao sredstva obezbeđenja;
- 3) kupovine potraživanja i dugovanja iz člana 7. i člana 20. ovog zakona - na osnovu ugovora;
- 4) premija osiguranja i prenosa po osnovu osiguranja života;
- 5) po osnovu prodaje i davanja u zakup nepokretnosti.

Plaćanje, naplaćivanje i prenos iz stava 4. ovog člana može se vršiti i po poslovima koji su uređeni zakonima koji uređuju tržište hartija od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata i osiguranje depozita, kao i u drugim slučajevima propisanim zakonom.

Narodna banka Srbije propisuje u kojim slučajevima se plaćanje, naplaćivanje, uplate i isplate mogu vršiti i u efektivnom stranom novcu.

Član 35.

Banka drži devize i kod druge banke, odnosno kod Narodne banke Srbije.

Rezident-pravno lice i preduzetnik drži devize na deviznom računu kod banke ili ih prodaje toj banci.

Narodna banka Srbije propisuje uslove pod kojima banke otvaraju devizne račune i način vođenja tih računa i deviznih štednih uloga rezidenata.

Visina, način obračuna i plaćanja kamate, kao i valuta u kojoj se plaćaju kamate i glavnica, utvrđuju se ugovorom između banke i rezidenta.

Član 36.

Rezidenti – državni organi i organizacije, korisnici budžetskih sredstava Republike, korisnici sredstava organizacija obaveznog socijalnog osiguranja i korisnici budžetskih sredstava lokalne vlasti, mogu imati devizne račune samo kod Narodne banke Srbije, osim ako posebnim zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drukčije propisano, a devize i efektivni strani novac koje ostvare u svom poslovanju mogu da prodaju Narodnoj banci Srbije.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, ministar nadležan za poslove finansija može odobriti korisniku iz stava 1. ovog člana otvaranje deviznog računa kod ovlašćene banke za plaćanja koja ne mogu da se izvrše preko Narodne banke Srbije, ako to zahteva specifičnost poslova tog korisnika.

Izveštavanje po osnovu platnog prometa

Član 37.

Narodna banka Srbije propisuje rezidentima obavezu izveštavanja o plaćanju, naplaćivanju i prenosu po poslovima platnog prometa iz čl. 32. i 34. ovog zakona.

Narodna banka Srbije, na osnovu podataka iz izveštaja iz stava 1. ovog člana, izrađuje projekciju platnog bilansa Republike kao analitičku podlogu za utvrđivanje ciljeva i zadataka monetarne politike i prati ostvarivanje te projekcije.

VI. DEVIZNO TRŽIŠTE I KURS DINARA

Devizno tržište

Član 38.

Devize i efektivni strani novac mogu se kupovati i prodavati samo na deviznom tržištu, za namene koje su dozvoljene ovim zakonom.

Kupovina i prodaja deviza i efektivnog stranog novca na deviznom tržištu u Republici vrši se:

- 1) neposredno:
 - između banaka i rezidenata, kao i između banaka i nerezidenata;
 - između banaka;
 - između banaka i Narodne banke Srbije;
 - između rezidenata koji imaju ovlašćenje za obavljanje menjačkih poslova i Narodne banke Srbije;
 - između banaka i rezidenata koji imaju ovlašćenje za obavljanje menjačkih poslova;
 - između rezidenata iz člana. 2. tačka (1) odredba pod 6) i Narodne banke Srbije.

2) na sastanku međubankarskog deviznog tržišta:

- između banaka;
- između banaka i Narodne banke Srbije.

Kupovinu i prodaju efektivnog stranog novca na deviznom tržištu obavlja banka, Narodna banka Srbije, kao i drugi rezidenti koji u skladu sa ovim zakonom obavljaju menjačke poslove.

Narodna banka Srbije propisuje uslove i način rada deviznog tržišta.

Član 39.

Menjačke poslove mogu da obavljaju: banke, Narodna banka Srbije i rezidenti – pravna lica i preduzetnici koji imaju ovlašćenje Narodne banke Srbije.

Narodna banka Srbije propisuje uslove i način obavljanja menjačkih poslova i postupak kontrole menjačkih poslova.

Narodna banka Srbije ako su ispunjeni propisani uslovi, donosi rešenje:

- o privremenom obustavljanju obavljanja menjačkih poslova u periodu do 30 radnih dana;
- o nalogima za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti;
- o oduzimanju ovlašćenja za kontrolisano menjačko mesto ili za sva menjačka mesta;
- o oduzimanju ovlašćenja za obavljanje menjačkih poslova.

Rešenje Narodne banke Srbije iz stava 3. ovog člana je konačno.

Kurs dinara

Član 40.

Kurs dinara prema stranim valutama na deviznom tržištu formira se slobodno, u skladu sa ponudom i tražnjom deviza.

Član 41.

Zvanični srednji kurs dinara formira se na način utvrđen propisom Narodne banke Srbije.

Za potrebe knjigovodstva i statistike primenjuje se zvanični srednji kurs dinara.

Za obračun carine i drugih uvoznih dažbina primenjuje se zvanični srednji kurs dinara utvrđen poslednjeg radnog dana u nedelji koja prethodi nedelji u kojoj se utvrđuje iznos carine i drugih uvoznih dažbina, u skladu sa zakonom koji uređuje carine.

VII. ZAŠTITNE MERE

Član 42.

U slučaju nastupanja ozbiljnijih poremećaja u platnom bilansu, kada kretanje kapitala prouzrokuje ili pretili da prouzrokuje ozbiljne poteškoće u sprovođenju monetarne politike i politike deviznog kursa, koje su rezultat prekomernog priliva ili odliva kapitala iz Republike, Vlada na predlog Narodne banke Srbije može doneti sledeće zaštitne mere :

1) propisati uslove pod kojima rezident i nerezident mogu držati devize na računima kod banaka u inostranstvu ili na računima kod banaka u Republici;

2) obavezati banke da Narodnoj banci Srbije prodaju efektivni strani novac na osnovu menjačkih poslova banaka i ovlašćenih menjača;

3) ograničiti obavljanje plaćanja i naplata nastalih na osnovu obaveza i potraživanja u poslovima sa inostranstvom;

4) ograničiti prenos hartija od vrednosti, zlata i efektivnog stranog novca u Republiku i iz Republike;

5) ograničiti obavljanje transakcija sa hartijama od vrednosti između rezidenata i nerezidenata;

6) ograničiti obavljanje kreditnih poslova između rezidenata i nerezidenata;

7) ograničiti davanja garancija ili jemstava, zaloga ili drugih sredstava obezbeđenja u korist nerezidenata;

8) propisati polaganje određenog procenta deviznog depozita na račun kod Narodne banke Srbije;

9) propisati nerezidentima mogućnost plaćanja radi kupovine domaćih kratkoročnih hartija od vrednosti;

10) propisati rezidentima mogućnost plaćanja radi kupovine stranih kratkoročnih hartija od vrednosti;

11) propisati obavezu unosa dobiti rezidentima koji obavljaju privrednu delatnost u inostranstvu ukoliko se ne reinvestira u inostranstvu;

12) ograničiti kupovinu nekretnina u inostranstvu od strane rezidenta.

Mere iz stava 1. ovog člana mogu se primenjivati dok traju poremećaji zbog kojih su donesene, a najduže šest meseci od dana njihovog donošenja.

Član 43.

Narodna banka Srbije ili Vlada može uvesti dodatne zaštitne mere, ako je to neophodno, sa ciljem sprovođenja sankcija Organizacije ujedinjenih nacija ili drugih međunarodnih organizacija čiji je Republika Srbija član, koje ove organizacije sprovode prema drugim zemljama.

VIII. DEVIZNA KONTROLA

Član 44.

Poslovi iz ovog zakona podležu deviznoj kontroli.

Kontrolu deviznog poslovanja vrše organi kontrole - Narodna banka Srbije, Devizni inspektorat, carinski organi, odnosno drugi nadležni organi koji imaju pravo da, radi provere, zahtevaju svu dokumentaciju o tom poslovanju kao i drugu dokumentaciju neophodnu za deviznu kontrolu.

Član 45.

Narodna banka Srbije vrši kontrolu deviznog poslovanja banaka i drugih finansijskih organizacija, menjača, kao i rezidenata i nerezidenata koji su sa bankom i drugom finansijskom organizacijom, odnosno menjačem povezani imovinskim, upravljačkim i poslovnim odnosima.

Član 46.

Devizni inspektorat vrši kontrolu deviznog poslovanja rezidenata i nerezidenata.

Devizni inspektorat vrši kontrolu deviznog poslovanja lica iz člana 45. ovog zakona ako su ta lica sa licima iz stava 1. ovog člana povezana imovinskim, upravljačkim i poslovnim odnosima.

Član 47.

Carinski organ vrši kontrolu iznošenja iz Republike i unošenja u Republiku, efektivnog stranog novca, dinara, čekova i hartija od vrednosti u putničkom, robnom i poštanskom saobraćaju.

Član 48.

Carinski organ na graničnom prelazu privremeno oduzima od rezidenta i nerezidenta uz izdavanje potvrde, dinare i efektivni strani novac, čekove i hartije od vrednosti koji glase na stranu valutu koji prelaze iznos koji propiše Narodna banka Srbije.

Član 49.

Organi kontrole dužni su da sarađuju u vršenju devizne kontrole i da stavljaju na raspolaganje podatke, nalaze i informacije kojima raspolažu a potrebni su za vršenje devizne kontrole kao i da, po potrebi, angažuju druge nadležne organe.

IX. DEVIZNI INSPEKTORAT

Nadležnost i organizacija

Član 50.

Devizni inspektorat obrazuje se kao organ uprave u sastavu ministarstva nadležnog za poslove finansija, za vršenje inspekcijskih poslova, poslova vođenja prekršajnog postupka i s njime povezanih stručnih poslova.

Član 51.

Deviznim inspektoratom rukovodi direktor.

Član 52.

Deviznu kontrolu iz člana 46. ovog zakona vrši devizni inspektor.

Prilikom vršenja neposredne kontrole devizni inspektor mora imati službenu legitimaciju.

Devizni inspektor u kontroli donosi rešenje kojim nalaže ispravljanje nepravilnosti, odnosno nezakonitosti i nalaže izvršenje mera, pod pretnjom prinudnog izvršenja.

Rešenje iz stava 3. ovog člana je konačno.

Devizna kontrola vrši se u skladu sa zakonom koji uređuje upravni postupak.

Član 53.

Rezidenti i nerezidenti vode evidenciju o poslovanju propisanom odredbama ovog zakona.

Vlada propisuje uslove i način vršenja kontrole deviznog poslovanja rezidenata i nerezidenata, kao i uslove i način izveštavanja i vođenja evidencije iz stava 1. ovog člana.

Član 54.

Prekršajni postupak u prvom stepenu vodi i odluku o prekršaju donosi Komisija za prekršaje Deviznog inspektorata.

Protiv prvostepenog rešenja o prekršaju može se izjaviti žalba.

Prekršajni postupak za prekršaje propisane ovim zakonom vodi se u skladu sa zakonom koji uređuje prekršaje.

Član 55.

Devize, efektivni strani novac, čekove i hartije od vrednosti, koje su privremeno oduzeli zbog osnovane sumnje da je izvršeno krivično delo ili prekršaj -

organi kontrole dužni su da deponuju na namenski račun Deviznog inspektorata koji se vodi kod Narodne banke Srbije ili u depo kod Narodne banke Srbije, a dinare - na namenski račun Deviznog inspektorata koji se vodi kod ministarstva nadležnog za poslove finansija u roku od dva radna dana od dana njihovog oduzimanja.

Član 56.

Prihodi ostvareni po osnovu naplaćenih kazni i naplaćenih troškova prekršajnog postupka, predstavljaju prihod budžeta Republike.

X. KAZNENE ODREDBE

1. Krivično delo

Član 57.

Ko kupuje od fizičkih lica ili ko prodaje tim licima efektivni strani novac i čekove koji glase na stranu valutu bez ovlašćenja Narodne banke Srbije, kazniće se za krivično delo kaznom zatvora od šest meseci do pet godina.

Za pokušaj izvršenja dela iz stava 1. ovog člana kazniće se.

Član 58.

Ko izvrši naplatu, plaćanje ili izda nalog za plaćanje, odnosno izvrši prenos nerezidentu iznosa koji prelazi 100.000 evra, na osnovu ugovora u kojem nije navedena stvarna cena ili na osnovu neistinite isprave, kazniće se za krivično delo kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Za pokušaj izvršenja dela iz stava 1. ovog člana kazniće se.

2. Prekršaji

Član 59.

Novčanom kaznom od 10.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj rezident – pravno lice, banka i nerezident – pravno lice :

- 1) ako sredstva plaćanja po osnovu izvoza robe ili usluge ne unese u Republiku u roku do 180 dana od dana izvoznog carinjenja robe, odnosno od dana izvršene usluge (član 4. stav 1);
- 2) ako sredstva plaćanja ostvarena po osnovu prodaje plaćene robe koja se nalazi u inostranstvu i neposredno isporučuje u inostranstvo, ne unese u Republiku u roku do 180 dana od dana izvršenog plaćanja (član 4. stav 3);
- 3) ako ne postupa u skladu sa propisom Narodne banke Srbije kojim se propisuju uslovi i način evidentiranja poslova iz člana 4. stav 2 ovog zakona (član 4. stav 4);
- 4) ako unapred plaćenu robu ili uslugu ne uveze u Republiku u roku do 180 dana od dana izvršenog plaćanja robe ili usluge (član 5. stav 1);

- 5) ako za robu ili uslugu, koja nije uvezena u roku do 180 dana od dana izvršenog plaćanja, ne izvrši povraćaj unapred plaćenog iznosa odmah a najkasnije u roku od pet dana od dana isteka tog roka (član 5. stav 2);
- 6) ako ne postupa u skladu sa propisom Narodne banke Srbije kojim se propisuju uslovi i način evidentiranja poslova iz člana 5. stav 3. ovog zakona (član 5. stav 4);
- 7) ako realizovani posao izvoza robe i usluga naplati realizovanim uvozom robe i usluga suprotno propisu Vlade (član 6.);
- 8) ako kupuje ili prodaje, odnosno plati ili naplati potraživanje i dugovanje koje nije nastalo po spoljnotrgovinskim poslovima rezidenata (član 7. stav 1);
- 9) ako poslove iz člana 7. stav 1. ne vrši na osnovu ugovora zaključenog u pismenoj formi između svih učesnika u poslu (član 7. stav 2);
- 10) ako ne postupa u skladu sa propisanom obavezom izveštavanja (član 7. stav 3, član 12. stav 2, član 13. stav 4, član 14. stav 2, član 33. stav 3, član 37. stav 1);
- 11) ako ne postupi u skladu sa propisom Vlade (član 7. stav 4);
- 12) ako kupuje potraživanja i dugovanja po osnovu spoljnotrgovinskih poslova suprotno propisu Vlade (član 7. stav 5);
- 13) ako izvrši naplatu, plaćanje ili izda nalog za plaćanje, odnosno izvrši prenos nerezidentu, na osnovu ugovora u kojem nije navedena stvarna cena ili na osnovu neistinite isprave (član 8);
- 14) ako dobit ostvarenu u inostranstvu po osnovu izvođenja investicionih radova kao i devize koje je u skladu sa garantnim rokovima, naručilac investicionih radova zadržao kao garanciju za ispravnost izvršenih radova ne unese u zemlju po završetku izvođenja investicionih radova, odnosno isteku garantnog roka (član 9. stav 1);
- 15) ako ne postupa u skladu sa propisom Vlade (član 9. st. 2. i 3);
- 16) ako vrši plaćanje i prenos kapitala po osnovu direktnih investicija u inostranstvo suprotno zakonu koji uređuje spoljnotrgovinsko poslovanje (član 11. stav 1);
- 17) ako vrši plaćanje i prenos kapitala po osnovu direktnih investicija u Republici suprotno zakonu koji uređuje strana ulaganja (član 11. stav 2);
- 18) ako vrši plaćanje radi sticanja svojine na nepokretnostima u inostranstvu, odnosno Republici suprotno zakonu koji uređuje svojinsko pravne odnose (član 12. stav 1);
- 19) ako vrši plaćanje radi kupovine u inostranstvu vlasničkih hartija od vrednosti koje su direktne investicije, kao i dužničkih dugoročnih hartija od vrednosti čiji nisu izdavaoci države OECD i međunarodne finansijske organizacije (član 13. stav 1);
- 20) ako vrši plaćanje radi kupovine dužničkih dugoročnih hartija od vrednosti u inostranstvu čiji stepen rizika (rejting) i zemlju izdavaoca nije propisala Narodna banka Srbije (član 13. stav 2);

- 21) ako vrše plaćanje radi kupovine u Republici dugoročnih dužničkih kao i vlasničkih hartija od vrednosti, suprotno zakonu koji uređuje tržište hartija od vrednosti (član 14. stav 1);
- 22) ako kupuje strane kratkoročne hartije od vrednosti na stranom i domaćem tržištu suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 15. stav 1);
- 23) ako vrši plaćanje radi kupovine inostranih kratkoročnih hartija od vrednosti (član 15. stav 2);
- 24) ako vrši plaćanje radi kupovine domaćih kratkoročnih hartija od vrednosti (član 15. stav 3);
- 25) ako ne postupa u skladu sa propisom Narodne banke Srbije (član 16. stav 2);
- 26) ako vrši plaćanja radi kupovine finansijskih derivata u inostranstvu suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 16. stav 3);
- 27) ako vrši plaćanja radi kupovine finansijskih derivata u Republici suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 16. stav 4);
- 28) ako vrše plaćanja radi ulaganja u inostranstvo suprotno odredbama zakona kojim se uređuju poslovi sa investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima (član 17. stav 1);
- 29) ako vrše plaćanja radi ulaganja u investicione fondove i dobrovoljne penzijske fondove u Republici suprotno zakonu koji uređuje poslove sa investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima (član 17. stav 2);
- 30) ako kreditne poslove iz člana 18. stav 1. ovog zakona ne zaključuju u pismenom obliku (član 18. stav 1);
- 31) ako zaključi kreditni posao sa inostranstvom suprotno odredbi člana 18. stav 3. ovog zakona (član 18. stav 3);
- 32) ako zaključi kreditni posao sa inostranstvom suprotno odredbi člana 18. stav 4. ovog zakona (član 18. stav 4);
- 33) ako zaključi kreditni posao sa inostranstvom suprotno odredbi člana 18. stav 6. ovog zakona (član 18. stav 6);
- 34) ako zaključi ugovor o kreditnom poslu sa inostranstvom kojim se stvaraju obaveze za Republiku ili Narodnu banku Srbije (član 19. stav 2);
- 35) ako poslove iz člana 20. stav 1. ovog zakona ne vrši na osnovu ugovora zaključenog u pismenoj formi između svih učesnika u poslu (član 20. stav 2);
- 36) ako kupuju potraživanja i dugovanja po osnovu kreditnih poslova sa inostranstvom suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 20. stav 3);
- 37) ako finansijske kredite uzete u inostranstvu koristi suprotno odredbi člana 21. stav 1. ovog zakona (član 21. stav 1);
- 38) ako finansijske kredite uzima u inostranstvu suprotno propisu Narodne banke Srbije kojim se utvrđuju namene, način i uslovi uzimanja tih kredita (član 21. stav 2);

- 39) ako kratkoročne oročene bankarske depozite i kratkoročne bankarske kreditne linije od stranih banaka uzima suprotno propisu Narodne banke Srbije kojim se utvrđuju obim i uslovi takvog zaduživanja (član 22);
- 40) ako finansijske kredite odobrava nerezidentu suprotno odredbi člana 23. stav 1. ovog zakona (član 23. stav 1);
- 41) ako daje jemsta po kreditnim poslovima između dva nerezidenta u inostranstvu pod uslovima suprotnim odredbi člana 23. stav 1. ovog zakona (član 23. stav 2);
- 42) ako ne ugovori i od nerezidenta ne pribavi instrumente obezbeđenja naplate pri obavljanju kreditnih poslova iz člana 23. st. 1. i 2. ovog zakona (član 23. stav 3);
- 43) ako odobrava finansijske kredite nerezidentima i daje bankarske garancije i jemstva po kreditnim poslovima između dva nerezidenta u inostranstvu, suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 23. stav 5);
- 44) ako ne postupi u skladu sa propisom Narodne banke Srbije kojim se utvrđuju način, rokovi i obrasci za evidentiranje kreditnih poslova sa inostranstvom (član 24);
- 45) ako kredit u devizama odobrava suprotno odredbi člana 25. stav 1. (član 25. stav 1);
- 46) ako odobrava kredite u devizama suprotno odredbi člana 25. stav 2. (član 25. stav 2);
- 47) ako odobrava nerezidentu kredit u dinarima u Republici suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 26);
- 48) ako drži devize na računu kod banke u inostranstvu suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 27. stav 2);
- 49) ako na računu kod banke drži devize i dinare suprotno ovom zakonu (član 28. stav 1);
- 50) ako ne postupa u skladu sa propisom Narodne banke Srbije (član 28. stav 2);
- 51) ako izvrši prenos sredstava sa nerezidentnog računa u inostranstvo a prethodno nisu izmirine poreske obaveze prema Republici iz posla po osnovu kojeg su ostvarena ta sredstva (član 29. stav 1);
- 52) ako vrši plaćanja radi deponovanja i ulaganja u inostranstvo suprotno odredbama zakona koji uređuje poslove osiguranja (član 30. stav 1);
- 53) ako vrši plaćanje premije osiguranja na osnovu ugovora o osiguranju koji je zaključen sa nerezidentom – osiguravajućim društvom, a koji nije dozvoljen zakonom koji uređuje poslove osiguranja (član 30. stav 2);
- 54) ako ne postupa u skladu sa propisom Narodne banke Srbije (član 31);
- 55) ako platni promet sa inostranstvom u devizama i dinarima ne obavlja preko banke (član 32. stav 1);

- 56) ako platni promet po kreditnim poslovima sa inostranstvom obavlja suprotno odredbi člana 32. stav 3. ovog zakona (član 32. stav 3);
- 57) ako obavlja platni promet sa inostranstvom po tekućim i kapitalnim poslovima suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 32. stav 4);
- 58) ako izvrši naplatu, odnosno plaćanje i drugom nerezidentu, a ne nerezidentu kome duguje, odnosno od koga potražuje, po tekućem ili kapitalnom poslu koji nije dozvoljen ovim zakonom (član 33. stav 1);
- 59) ako poslove iz člana 33. stav 1. ovog zakona ne vrši na osnovu ugovora zaključenog u pismenoj formi između svih učesnika u poslu (član 33. stav 2);
- 60) ako o poslovima iz člana 33. stav 1. ovog zakona ne izvesti Devizni inspektorat, na način i u rokovima koje propiše Vlada (član 33. stav 3);
- 61) ako koriste devize za plaćanje inostranstvu suprotno odredbama ovog zakona (član 34. stav 1);
- 62) ako plaćanje, naplaćivanje i prenos u Republici vrši suprotno odredbama člana 34. ovog zakona (član 34. st. 2, 4. i 5);
- 63) ako plaćanje, naplaćivanje, uplate i isplate u efektivnom stranom novcu vrši suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 34. stav 6);
- 64) ako ne drži devize kod banke odnosno Narodne banke Srbije (član 35. stav 1);
- 65) ako ne drži devize na deviznom računu kod banke ili ih ne proda toj banci (član 35. stav 2);
- 66) ako ne postupa u skladu sa propisom Narodne banke Srbije (član 35. stav 3);
- 67) ako platni promet sa inostranstvom za rezidente iz člana 36. vrši suprotno propisima (član 36. st. 1. i 2);
- 68) ako devize i efektivni strani novac kupuje i prodaje izvan deviznog tržišta (član 38. stav 1);
- 69) ako ne postupa u skladu sa propisom Narodne banke Srbije (član 38. stav 5);
- 70) ako ne postupa u skladu sa propisom Narodne banke Srbije (član 39. stav 2);
- 71) ako za potrebe knjigovodstva i statistike, ne primenjuje kurs iz člana 41. stav 2. ovog zakona (član 41. stav 2);
- 72) ako postupa suprotno merama iz člana 42. ovog zakona (član 42);
- 73) ako postupa suprotno merama iz člana 43. ovog zakona (član 43);
- 74) ako ne vode evidenciju o deviznom poslovanju (član 53. stav 1);
- 75) ako postupa suprotno propisu Vlade (član 53. stav 2).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u rezidentu - pravnom licu ili nerezidentu, kao i odgovorno lice u banci – novčanom kaznom od 500 do 50.000 dinara.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u rezidentu - ogranku stranog pravnog lica - novčanom kaznom od 500 do 50.000 dinara.

Član 60.

Novčanom kaznom od 500 do 50.000 dinara kazniće se odgovorno lice u državnom organu i organizaciji iz člana 36. stav 1. ovog zakona:

- 1) ako platni promet sa inostranstvom ne obavlja preko Narodne banke Srbije (član 32. stav 2);
- 2) ako devizne račune ne drži kod Narodne banke Srbije (član 36. stav 1);
- 3) ako za obračun carine i drugih uvoznih dažbina ne primenjuje zvanični srednji kurs dinara utvrđen poslednjeg radnog dana u nedelji koja prethodi nedelji u kojoj se utvrđuje iznos carine i drugih uvoznih dažbina (član 41. stav 3);
- 4) ako ne izda potvrdu na graničnom prelazu za privremeno oduzete dinare i efektivni strani novac, čekove i hartije od vrednosti koje glase na stranu valutu a koje prelaze iznos koji propiše Narodna banka Srbije (član 48);
- 5) ako privremeno oduzete devize, efektivni strani novac, dinare, čekove i hartije od vrednosti ne deponuje na namenski račun Deviznog inspektorata koji se vodi kod Narodne banke Srbije ili ne stavi u depo kod Narodne banke Srbije u roku od dva radna dana od dana njihovog oduzimanja (član 55).

Član 61.

Novčanom kaznom od 5.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj rezident-preduzetnik:

- 1) ako sredstva plaćanja po osnovu izvoza robe ili usluge ne unese u Republiku u roku do 180 dana od dana izvoznog carinjenja robe, odnosno od dana izvršene usluge (član 4. stav 1);
- 2) ako sredstva plaćanja ostvarena po osnovu prodaje plaćene robe koja se nalazi u inostranstvu i neposredno isporučuje u inostranstvu ne unese u Republiku u roku do 180 dana od dana izvršenog plaćanja (član 4. stav 3);
- 3) ako ne postupa u skladu sa propisom Narodne banke Srbije kojim se propisuju uslovi i način evidentiranja poslova iz člana 4. stav 2. ovog zakona (član 4. stav 4);
- 4) ako unapred plaćenu robu ili uslugu ne uveze u Republiku u roku do 180 dana od dana izvršenog plaćanja robe ili usluge (član 5. stav 1);
- 5) ako za robu ili uslugu, koja nije uvezena u roku do 180 dana od dana izvršenog plaćanja, ne izvrši povraćaj unapred plaćenog iznosa odmah a najkasnije u roku od pet dana od dana isteka tog roka (član 5. stav 2);

- 6) ako ne postupa u skladu sa propisom Narodne banke Srbije kojim se propisuju uslovi i način evidentiranja poslova iz člana 5. stav 3. ovog zakona (član 5. stav 4);
- 7) ako kupuje ili prodaje, odnosno plati ili naplati potraživanje i dugovanje koje nije nastalo po spoljnotrgovinskim poslovima rezidenata (član 7. stav 1);
- 8) ako poslove iz člana 7. stav 1. ovog zakona ne vrši na osnovu ugovora zaključenog u pismenoj formi između svih učesnika u poslu (član 7. stav 2);
- 9) ako ne postupi u skladu sa propisom Vlade (član 7. stav 4);
- 10) ako izvrši naplatu, plaćanje ili izda nalog za plaćanje, odnosno izvrši prenos nerezidentu, na osnovu ugovora u kojem nije navedena stvarna cena ili na osnovu neistinite isprave (član 8);
- 11) ako dobit ostvarenu u inostranstvu po osnovu izvođenja investicionih radova kao i devize koje je u skladu sa garantnim rokovima, naručilac investicionih radova zadržao kao garanciju za ispravnost izvršenih radova ne unese u zemlju po završetku izvođenja investicionih radova, odnosno isteku garantnog roka (član 9. stav 1);
- 12) ako ne postupa u skladu sa propisom Vlade (član 9. st. 2. i 3);
- 13) ako vrši plaćanje i prenos kapitala po osnovu direktnih investicija u inostranstvo suprotno zakonu koji uređuje spoljnotrgovinsko poslovanje (član 11. stav 1);
- 14) ako vrši plaćanje radi sticanja svojine na nepokretnostima u inostranstvu, suprotno zakonu koji uređuje svojinsko pravne odnose (član 12. stav 1);
- 15) ako vrši plaćanje radi kupovine u inostranstvu vlasničkih hartija od vrednosti koje su direktne investicije, kao i dužničkih dugoročnih hartija od vrednosti čiji izdavaoci nisu države OECD i međunarodne finansijske organizacije (član 13. stav 1);
- 16) ako vrši plaćanje radi kupovine dužničkih dugoročnih hartija od vrednosti u inostranstvu čiji stepen rizika (rejting) i zemlja izdavaoca nije propisala Narodna banka Srbije (član 13. stav 2);
- 17) ako ne postupa u skladu sa propisanom obavezom izveštavanja (član 12. stav 2, član 13. stav 4, član 33. stav 3, član 37. st. 1. i 3);
- 18) ako vrši plaćanje radi kupovine inostranih kratkoročnih hartija od vrednosti (član 15. stav 2);
- 19) ako vrši plaćanja radi kupovine finansijskih derivata u inostranstvu suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 16. stav 3);
- 20) ako kreditne poslove iz člana 18. stav 1. ne zaključuju u pismenom obliku (član 18. stav 1);
- 21) ako zaključi ugovor o kreditnom poslu sa inostranstvom kojim se predviđaju obaveze za Republiku ili Narodnu banku Srbije (član 19. stav 2);
- 22) ako finansijske kredite uzete u inostranstvu koristi suprotno odredbi člana 21. stav 1. ovog zakona (član 21. stav 1);

- 23) ako finansijske kredite uzima u inostranstvu suprotno propisu Narodne banke Srbije kojim se utvrđuju namene, način i uslovi uzimanja tih kredita (član 21. stav 2);
- 24) ako ne postupi u skladu sa propisom Narodne banke Srbije kojim se utvrđuju način, rokovi i obrasci za evidentiranje kreditnih poslova sa inostranstvom (član 24);
- 25) ako drži devize na računu kod banke u inostranstvu suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 27. stav 2);
- 26) ako vrši plaćanje premije osiguranja na osnovu ugovora o osiguranju koji je zaključen sa nerezidentom – osiguravajućim društvom, a koji nije dozvoljen zakonom koji uređuje poslove osiguranja (član 30. stav 2);
- 27) ako platni promet sa inostranstvom u devizama i dinarima ne obavlja preko banke (član 32. stav 1);
- 28) ako izvrši naplatu, odnosno plaćanje i drugom nerezidentu, a ne nerezidentu kome duguje, odnosno od koga potražuje, po tekućem ili kapitalnom poslu koji nije dozvoljen ovim zakonom (član 33. stav 1);
- 29) ako poslove iz člana 33. stav 1. ovog zakona ne vrši na osnovu ugovora zaključenog u pismenoj formi između svih učesnika u poslu (član 33. stav 2);
- 30) ako o poslovima iz člana 33. stav 1. ovog zakona ne izvesti Devizni inspektorat, na način i u rokovima koje propiše Vlada (član 33. stav 3);
- 31) ako koriste devize za plaćanje inostranstvu suprotno odredbama ovog zakona (član 34. stav 1);
- 32) ako plaćanje, naplaćivanje i prenos u Republici vrši suprotno odredbama člana 34. ovog zakona (član 34. st. 2, 4. i 5);
- 33) ako plaćanje, naplaćivanje, uplate i isplate u efektivnom stranom novcu vrši suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 34. stav 6);
- 34) ako ne drži devize na deviznom računu kod banke ili ih ne proda toj banci (član 35. stav 2);
- 35) ako devize i efektivni strani novac kupuje i prodaje izvan deviznog tržišta (član 38. stav 1);
- 36) ako ne postupa u skladu sa propisom Narodne banke Srbije (član 39. stav 2);
- 37) ako za potrebe knjigovodstva i statistike, ne primenjuje kurs iz člana 41. stav 2. ovog zakona (član 41. stav 2);
- 38) ako postupa suprotno merama iz člana 42. ovog zakona (član 42);
- 39) ako postupa suprotno merama iz člana 43. ovog zakona (član 43);
- 40) ako ne vode evidenciju o deviznom poslovanju (član 53. stav 1);
- 41) ako postupa suprotno propisu Vlade (član 53. stav 2).

Član 62.

Novčanom kaznom od 500 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj rezident – fizičko lice :

- 1) ako postupi suprotno članu 7. stav 1. ovog zakona;
- 2) ako izvrši naplatu, plaćanje ili izda nalog za plaćanje, odnosno izvrši prenos nerezidentu, na osnovu ugovora u kojem nije navedena stvarna cena ili na osnovu neistinite isprave (član 8);
- 3) ako vrši plaćanje i prenos kapitala po osnovu direktnih investicija u inostranstvo suprotno zakonu koji uređuje spoljnotrgovinsko poslovanje (član 11. stav 1);
- 4) ako vrši plaćanje radi sticanja svojine na nepokretnostima u inostranstvu, suprotno zakonu koji uređuje svojinsko pravne odnose (član 12. stav 1);
- 5) ako vrši plaćanje radi kupovine u inostranstvu vlasničkih hartija od vrednosti koje su direktne investicije, kao i dužničkih dugoročnih hartija od vrednosti čiji izdavaoci nisu države OECD i međunarodne finansijske organizacije (član 13. stav 1);
- 6) ako vrši plaćanje radi kupovine dužničkih dugoročnih hartija od vrednosti u inostranstvu čiji stepen rizika (rejting) i zemlju izdavaoca nije propisala Narodna banka Srbije (član 13. stav 2);
- 7) ako vrši plaćanje radi kupovine inostranih kratkoročnih hartija od vrednosti (član 15. stav 2);
- 8) ako vrši plaćanja radi kupovine finansijskih derivata u inostranstvu suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 16. stav 3);
- 9) ako zaključi kreditni posao sa inostranstvom (član 18. stav 6);
- 10) ako drži devize na računu kod banke u inostranstvu suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 27. stav 2);
- 11) ako vrši plaćanje premije osiguranja na osnovu ugovora o osiguranju koji je zaključen sa nerezidentom – osiguravajućim društvom, a koji nije dozvoljen zakonom koji uređuje poslove osiguranja (član 30. stav 2);
- 12) ako ne postupa u skladu sa propisom Narodne banke Srbije (član 31);
- 13) ako platni promet sa inostranstvom u devizama i dinarima ne obavlja preko banke (član 32. stav 1);
- 14) ako postupi suprotno članu 33. stav 1. ovog zakona;
- 15) ako poslove iz člana 33. stav 1. ovog zakona ne vrši na osnovu ugovora zaključenog u pismenoj formi između svih učesnika u poslu (član 33. stav 2);
- 16) ako koriste devize za plaćanje inostranstvu suprotno odredbama ovog zakona (član 34. stav 1);
- 17) ako plaćanje, naplaćivanje i prenos u Republici vrši suprotno odredbama člana 34. ovog zakona (član 34. st. 2, 4. i 5);

- 18) ako plaćanje, naplaćivanje, uplate i isplate u efektivnom stranom novcu vrši suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 34. stav 6);
- 19) ako devize i efektivni strani novac kupuje i prodaje izvan deviznog tržišta (član 38. stav 1);
- 20) ako postupa suprotno merama iz člana 42. ovog zakona (član 42).

Član 63.

Novčanom kaznom od 500 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj nerezident – fizičko lice :

- 1) ako postupi suprotno članu 7. stav 5. ovog zakona;
- 2) ako vrši plaćanje i prenos kapitala po osnovu direktnih investicija u Republici suprotno zakonu koji uređuje strana ulaganja (član 11. stav 2);
- 3) ako vrši plaćanje radi sticanja svojine na nepokretnostima u Republici, suprotno zakonu koji uređuje svojinsko pravne odnose (član 12. stav 1);
- 4) ako vrše plaćanje radi kupovine u Republici dugoročnih dužničkih kao i vlasničkih hartija od vrednosti suprotno zakonu koji uređuje tržište hartija od vrednosti (član 14. stav 1);
- 5) ako vrši plaćanje radi kupovine domaćih kratkoročnih hartija od vrednosti (član 15. stav 3);
- 6) ako vrši plaćanja radi kupovine finansijskih derivata u Republici suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 16. stav 4);
- 7) ako vrše plaćanja radi ulaganja u investicione fondove i dobrovoljne penzijske fondove u Republici suprotno zakonu koji uređuje poslove sa investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima (član 17. stav 2);
- 8) ako postupi suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 20. stav 3);
- 9) ako na računu kod banke drži devize i dinare suprotno ovom zakonu (član 28. stav 1);
- 10) ako ne postupa u skladu sa propisom Narodne banke Srbije (član 31);
- 11) ako koriste devize za plaćanje inostranstvu suprotno odredbama ovog zakona (član 34. stav 1);
- 12) ako plaćanje, naplaćivanje i prenos u Republici vrši suprotno odredbama člana 34. ovog zakona (član 34. st. 2, 4. i 5);
- 13) ako plaćanje, naplaćivanje, uplate i isplate u efektivnom stranom novcu vrši suprotno propisu Narodne banke Srbije (član 34. stav 6);
- 14) ako devize i efektivni strani novac kupuje i prodaje izvan deviznog tržišta (član 38. stav 1);
- 15) ako postupa suprotno merama iz člana 42. ovog zakona (član 42).

Član 64.

Za prekršaj iz čl. 59. do 63. ovog zakona, pored novčane kazne, izreći će se i zaštitna mera oduzimanja predmeta koji su upotrebljeni ili su bili namenjeni za izvršenje prekršaja ili su nastali izvršenjem prekršaja.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, može se izvršiti delimično oduzimanje predmeta koji su upotrebljeni ili su bili namenjeni za izvršenje prekršaja ili su nastali izvršenjem prekršaja, ako pobude ili druge okolnosti pod kojima je prekršaj izvršen ukazuju da nije opravdano da se predmet oduzme u celini.

Član 65.

Postupak po prekršajima iz ovog zakona ne može se pokrenuti kad proteknu tri godine od dana kada je prekršaj učinjen.

Član 66.

Novčane kazne, imovinska korist i sredstva plaćanja, kao i dinarska protivvrednost dobijena prodajom predmeta koji su upotrebljeni ili bili namenjeni za izvršenje krivičnog dela i prekršaja ili su nastali izvršenjem krivičnog dela i prekršaja uplaćuju se u budžet Republike.

Efektivni strani novac koji je oduzet kao predmet izvršenja krivičnog dela ili prekršaja može se prodati Narodnoj banci Srbije, koja dinarsku protivvrednost tog novca uplaćuje u budžet Republike.

XI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 67.

Prekršajni postupak započet do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama ovog zakona, ako je to povoljnije za učinioca.

Član 68.

Propisi za izvršavanje ovog zakona doneće se najkasnije u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1. ovog člana primenjivaće se propisi doneti na osnovu Zakona o deviznom poslovanju ("Službeni list SRJ", br. 23/02 i 34/02), Zakona o kreditnim poslovima sa inostranstvom ("Službeni list SRJ", br. 42/92, 24/94, 28/96 i 21/99), kao i Odluka o vođenju evidencije o zaključenom spoljnotrgovinskom poslu sa inostranstvom ("Službeni list SRJ", broj 74 /00).

Član 69.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe Zakon o deviznom poslovanju ("Službeni list SRJ", br. 23/02 i 34/02) i Zakon o kreditnim poslovima sa inostranstvom ("Službeni list SRJ", br. 42/92, 24/94, 28/96 i 21/99).

Član 70.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".